

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **R. K.**, zastoupeného JUDr. Davidem Heryánem, advokátem se sídlem Praha 3, Koněvova 2660/141, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Ostravě**, se sídlem Ostrava, Na Jízdárně 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2008, č. j. 22 Ca 209/2007 - 84, ve znění opravného usnesení ze dne 6. 1. 2009, č. j. 22 Ca 209/2007 - 107, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek ve vztahu k rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2008, č. j. 22 Ca 209/2007 - 84, ve znění opravného usnesení ze dne 6. 1. 2009, č. j. 22 Ca 209/2007 - 107. Až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tak pozastavují účinky rozhodnutí – dodatečných platebních výměrů Finančního úřadu v Opavě ze dne 19. 8. 2005, č. j. 163001/05/384914/2452 (za zdaňovací období červen 2001), č. j. 163050/05/384914/2452 (za zdaňovací období červenec 2001), č. j. 163073/05/384914/2452 (za zdaňovací období srpen 2001), č. j. 163079/05/384914/2452 (za zdaňovací období září 2001), č. j. 163081/05/384914/2452 (za zdaňovací období říjen 2001), č. j. 163105/05/384914/2452 (za zdaňovací období listopad 2001), č. j. 163116/05/384914/2452 (za zdaňovací období prosinec 2001), č. j. 163123/05/384914/2452 (za zdaňovací období leden 2002), č. j. 163133/05/384914/2452 (za zdaňovací období únor 2002), č. j. 163178/05/384914/2452 (za zdaňovací období březen 2002), č. j. 163183/05/384914/2452 (za zdaňovací období duben 2002), č. j. 163189/05/384914/2452 (za zdaňovací období květen 2002), č. j. 163207/05/384914/2452 (za zdaňovací období červen 2002), č. j. 163225/05/384914/2452 (za zdaňovací období červenec 2002), č. j. 163232/05/384914/2452 (za zdaňovací období srpen 2002), č. j. 163251/05/384914/2452 (za zdaňovací období září 2002), č. j. 163253/05/384914/2452 (za zdaňovací období říjen 2002), č. j. 163255/05/384914/2452 (za zdaňovací období listopad 2002), č. j. 163259/05/384914/2452 (za zdaňovací období prosinec 2002) a č. j. 163264/05/384914/2452 (za zdaňovací období září 2003), ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 4. 2007, č. j. 6125/06-1301-800297, jimiž byla stěžovateli vyměřena daň z přidané hodnoty v souhrnné výši 3 666 887 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 4. 2007, č. j. 6125/06-1301-800297. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele do dodatečných platebních výměrů Finančního úřadu v Opavě, popsanych ve výroku tohoto usnesení, jimiž byla stěžovateli vyměřena daň z přidané hodnoty v souhrnné výši 3 666 887 Kč (dále též jen „platební výměry“).

V kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby zdejší soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť má zato, že jsou kumulativně splněny všechny podmínky pro jeho přiznání. Výkon rozhodnutí, stejně jako samotný fakt jejich existence, mu mohou způsobit nenahraditelnou újmu, kterou spatřuje zejména ve výši dodatečně vyměřené daňové povinnosti. Ta by mohla způsobit, že se stěžovatel dostane do úpadku ve smyslu insolvenčního zákona. Kromě toho by výkon rozhodnutí mohl narušit také jeho dobrou pověst ve vztahu k zákazníkům a dalším osobám, a tím mu způsobit další hospodářské ztráty. Narušení dobré pověsti by navíc bylo obtížné napravovat i v situaci, kdy by byl stěžovatel s kasační stížností úspěšný, a to vzhledem k dlouhé době prodlení. K potvrzení svých tvrzení je stěžovatel připraven předložit důkazy na výzvu soudu. Poukazuje také na skutečnost, že odkladný účinek krajský soud přiznal již podané žalobě. Má současně zato, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob, neboť ani není způsobilé tyto účinky vyvolat. Přiznání odkladného účinku by nebylo v rozporu ani s veřejným zájmem, resp. přítěží pro správce daně nebo žalovaného. Jakkoli si je stěžovatel vědom jejich zájmu na vybrání daně v maximální výši, přesto je toho názoru, že přiznáním odkladného účinku dojde pouze k odložení daňové povinnosti (v případě, bude-li stěžovatel s kasační stížností neúspěšný), a nikoli ke zkrácení rozpočtových příjmů státu. Veřejný zájem na vybírání daně tak není ohrožen, její výběr totiž nebude znemožněn, ale pouze odložen; navíc stěžovatel nevylučuje ani úspěch kasační stížnosti. K rozsahu navrhovaného odkladného účinku stěžovatel žádá, aby byl přiznán kromě rozhodnutí žalovaného i všem výše uvedeným platebním výměrům, a to s poukazem na § 48 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), podle něhož odvolání proti platebnímu výměru nemá odkladný účinek (resp. zamítavé rozhodnutí žalovaného má vliv jen na jeho právní moc, a nikoliv na jeho vykonatelnost). V tomto směru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96 .

Žalovaný se ve stanovené dvoutýdenní lhůtě k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud po zvážení argumentů stěžovatele dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 73 odst. 2 s. ř. s. jsou naplněny.

Podle § 107 s. ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. se užije přiměřeně.* Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze odkladný účinek přiznat, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu a přiznání*

odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Stěžovatel již v řízení před krajským soudem doložil čestné prohlášení, v němž uvádí, že má vyživovací povinnost ke třem nezletilým dětem, o které pečuje ve společné domácnosti s přítelkyní, která je v současné době na mateřské dovolené. Taktéž uvádí, že nevlastní žádnou nemovitost, ani není společníkem žádné právnické osoby. K potvrzení výše svých příjmů doložil daňové přiznání z roku 2006, z něhož vyplývá, že v tomto roce dosáhl základu daně 670 529 Kč.

S ohledem na tuto skutečnost lze do určité míry odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze 29. 8. 2003, č. j. 6 A 160/2002 - 46, publikované pod č. 172/2004 Sb. NSS, dle něhož *„za ‚nenahraditelnou újmu‘ ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. lze považovat hrozící výkon rozhodnutí o uložení pokuty fyzické osobě ve výši, která výrazně přesahuje prokázaný celoroční příjem její rodiny se dvěma nezletilými dětmi.“* Dále se zdejší soud vyjádřil také k hrozícímu likvidačnímu účinku výkonu rozhodnutí, a to např. v usnesení ze dne 5. 10. 2004, č. j. 6 Afs 25/2003 - 59, dostupného z <http://www.nssoud.cz>, dle něhož *„nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout, a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [§ 73 odst. 2 s. ř. s.], musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit.“* Právě případné ukončení podnikatelské činnosti stěžovatele, by nepochybně představovaly takovou újmu, která by byla v budoucnu jen stěží odčinitelná.

Přestože je zřejmé, že příjem stěžovatele v roce 2006 překračoval příjmy na úrovni minimální mzdy, má Nejvyšší správní soud zato, že vymáhání dodatečné daňové povinnosti ve výši 3 666 887 Kč, tj. částky více než pětinasobně převyšující jeho celoroční příjem, by nejenže mohl mít likvidační účinek na podnikatelskou činnost stěžovatele; kromě toho (a především) by pak mohl ohrozit zájem na řádném plnění vyživovací povinnosti vůči jeho třem nezletilým dětem. Nejvyšší správní soud přitom reflektuje fakt, že stěžovatel nepředložil spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku daňové přiznání za rok 2007, má však zato, že v kontextu celkové výše vykonatelných daňových pohledávek lze zájem na poskytnutí rychlé a efektivní ochrany právům stěžovatele nadřadit provádění dalšího šetření, a to i s přihlédnutím k tomu, že se žalovaný k návrhu na postup dle § 107 s. ř. s. vůbec nevyjádřil. Zde sluší připomenout, že přiznáním odkladného účinku není nikterak předjímáno meritorní rozhodnutí ve věci; jde též o institut dočasný, který může být zrušen kdykoli v průběhu řízení, zjistí-li soud, že podmínky pro jeho aplikaci zde nebyly nebo v mezidobí odpadly.

Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě jakkoli dotklo práv třetích osob ani že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s veřejným zájmem.

Podoba výroku tohoto usnesení vychází ze skutečnosti, že *„odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke*

správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotyčné řízení před krajským soudem vedlo“. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikované pod č. 786/2006 Sb.). V citovaném usnesení je taktéž uvedeno, že „*je nutné v těchto výjimečných situacích (pozn.: když jsou naplněny podmínky dle § 73 odst. 2 s.ř.s.) po dobu trvání přezkumného soudního řízení výkon či případně jiné právní následky správního rozhodnutí pozastavit, protože v opačném případě by samotné přezkumné řízení soudní ztratilo podstatnou část svého základního smyslu, jímž je nepochybně bránit tomu, aby právní poměry osob byly upraveny či ovlivněny nezákonnými rozhodnutími veřejné správy*“ Nejvyšší správní soud, veden závěry výše citovaného usnesení, tedy vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem účinky všech ve výroku citovaných platebních výměrů, včetně rozhodnutí žalovaného.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu